

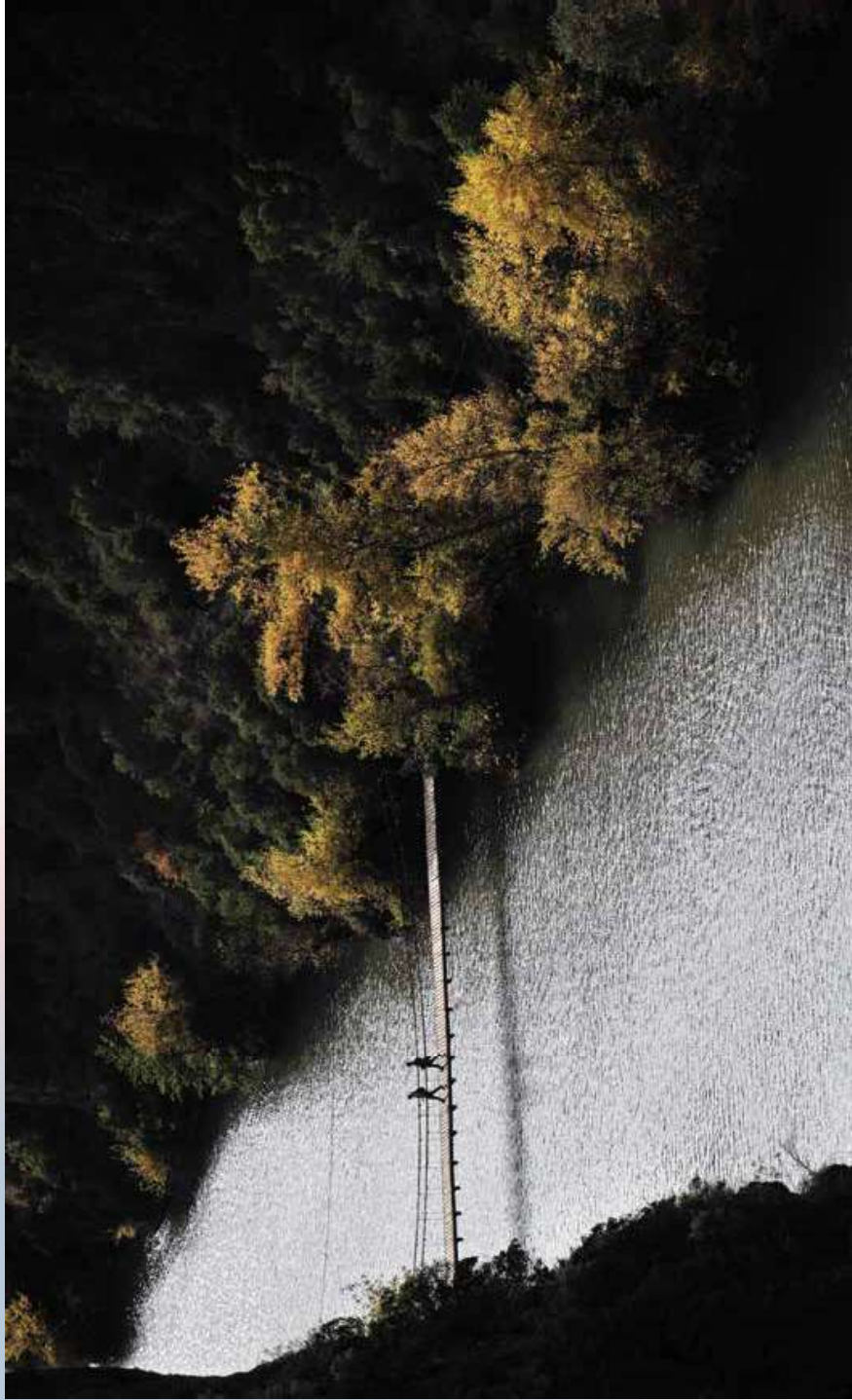
DESCOBRINT

EL LONGOST DEL MU

El riu Segre, entre Camarasa i Alòs de Balaguer, a la comarca de la Noguera, baixa encaixonat entre imponents muntanyes erosionades, que formen una espectacular gorja. Tot i que es pot recórrer a peu amb certa facilitat, no és gaire coneguda i això permet fer una visita tranquil·la i descobrir un indret inoblidable a la serra del Montsec.

Text: Diego Aránega
Fotos: Ajuntament d'Alòs de Balaguer / Oriol Clavera





El recorregut es pot fer a qualsevol època de l'any, però el cromatisme de la tardor aporta un encant especial al Congost del Mu.

El Congost del Mu? Primer sona estrany i tot seguit desperta la curiositat. I n'hi ha per a això i per a molt més. Es tracta d'una impressió i encara desconeixes la gori travessada pels les algues embassades del riu Segre, entre les localitats de Camarasa i Alòs de Balaguer, a la comarca de la Noguera. Sens dubte, un dels llocs més emblemàtics i fins ara força ignorats de la serra del Montsec, a les portes del Pirineu de Lleida. Malgrat la seva bellesa, era un indret gairebé secret fins que fa 5 anys l'Espai Terra de TV3, que presentava Tomàs Molina, li va dedicar un reportatge.

Malgrat la seva bellesa, era un indret gairebé secret fins que fa 5 anys l'Espai Terra de TV3, li va dedicar un reportatge

Avui dia el recorregut força gent, però tampoc en excés, de manera que és una excursió inexcusable per als amants de la natura i amb una petita dosi d'emoció. També és una visita molt recomanable per a famílies amb infants, tant si la fan en la seva totalitat o parcialment.

El misteriós i cridaner topònim del Congost del Mu fa referència a les muntanyes del mateix nom a la serra Carbonera, que tenen forma de M, segons Lluís Soldevila, alcalde d'Alòs de Balaguer. Hi ha una altra versió, però potser és massa extravagant: diuen que fa molts anys hi havia una finca amb vaques, animals llavors estranys per als vilatans, els quals es van sorprendre pels seus peculiars bramuls. Més versemblant, però, sembla la idea que Mu deriva de la paraula Mur, perquè les muntanyes del barranc són com parets o com murs d'una fortalesa.

Sigui com sigui, la ruta del Congost del Mu, solcada pel Camí del Solà o dels Dos rius, té 6,5 quilòmetres de longitud i enllaça l'embassament de Camarasa amb el poble d'Alòs de Balaguer (o viceversa). Presenta dos espectaculars trams sobre sengles passarel·les metàl·liques i majoritàriament es fa d'anada i tornada pel

mateix lloc. (tret que algú del grup renunciï a l'excursió i porti el vehicle al punt d'arribada). També es pot fer una ruta semicircular, però té més de 20 quilòmetres i és més exigent.

Amb les aturades adients per gaudir del paisatge i descansar, la ruta aconsellada requereix unes 4 hores de passeig entre anar i tornar. Se sap que el sender que travessa tot el barranc existia fa 100 anys, quan els veïns d'Alòs de Balaguer anaven a treballar en la construcció de la presa de Camarasa, encara que és probable que originàriament, en època medieval, hi hagués un camí de ferradura. L'excursió pot iniciar-se indistintament des de Camarasa o des d'Alòs de Balaguer i en tots dos casos hi ha un premi final en forma d'espectacle d'aigua (un de més plàcid que l'altre, cal reconèixer-ho). En aquest cas, gaudirem de la ruta partint de Camarasa, una estimable vila a 13 quilòmetres de Balaguer

i a 40 de Lleida. A un parell de quilòmetres de la localitat per la carretera C-13 en direcció al Doli es troba el Pont del Pastor, que creua el riu Segre. Allà hi ha un petit aparcament que l'Ajuntament de Camarasa preveu ampliar i reordenar, segons l'alcaldeessa Elisabet Lizaso. Des d'aquest punt s'inicia un accés asfaltat per als vianants d'uns 2 quilòmetres cap a la minicentral d'Alòs de Balaguer. A l'esquerra, el riu Segre saltironeja i reclama una atenció que més tard, sens dubte, caldrà atorgar-li. A la dreta, joves escaladors simulen Spiderman i s'enfilen per les parets rocoses. Poc després s'arriba a les cases abandonades, però encara solemnes, de l'antic campament de l'illa, on vivien els dirigents de la central de Camarasa. Tot seguit, a l'esquerra, ja s'albira entre els xops la imponent paret de la centenària presa de Camarasa, d'uns 100 metres d'alçària (la més alta d'Europa al seu temps).

Passar el les aturades a la roca ofereixen perspectives vertiginoses.





Una excursió adequada per als petits pioners de l'aventura.

Va ser construïda per La Canadenca per convertir en electricitat l'impetu de la Noguera Pallaresa, que allà desemboca al Segre. Efectivament, som a l'Aiguabarreig Segre-Noguera Pallaresa, on es fusionen els dos rius i que dona nom a un espai natural protegit de 10 237 hectàrees incloses en la Xarxa Natura 2000.

Allà, la minicentral hidroelèctrica d'Albós de Balaguer, del 1990, dona la benvinguda als caminants amb un colpidor salt d'aigua, l'estreït del qual enterboleix els sentits i atreu cap a l'accés a la gorja. Una estreta passarel·la metàl·lica d'uns 100 metres de llarg i ancorada a la roca esdevé l'espectacular entrada a l'Estret o Congost del Mu. El disseny de la passarel·la ofereix la inoblidable sensació de caminar sobre

l'embossament, a força metres d'alcària. Ja en terra ferma, s'inicia el sender i trobem la primera bifurcació: cap a la dreta es puja la serra Carbonera fins a l'ermita de Sant Jordi i, cap a l'esquerra, es creua el Segre pel famós Pont Penjant. És una antiga i divertida passarel·la de fusta, sustentada per gruixuts cables metàl·lics. I és divertida perquè en creuar-la es balanceja de forma ostensible i, per a alguns, vertiginosa. El bany, per si algú en té la temptació, hi és prohibit i resulta molt perillós.

De nou a terra ferma, ara al marge dret del riu, es recupera el sender, primer al peu de la llera, tot i que poc després s'eleva fent ziga-zaga per la paret de la muntanya fins a arribar a una altra bifurcació. Cap a l'esquerra, s'ascendeix amb

una certa dificultat fins a l'espectacular Mirador de la Penalta, situat a la diabòlica altitud de 666 metres. Però per endinsar-se al Congost del Mu cal girar cap a la dreta i seguir el camí paral·lel al Segre, que en tot el seu recorregut reflecteix els bells matisos verds i grisenys de la majestàtica gorja. A contracorrent, es puja a poc a poc sota els contratoris de la serra del Montsec de Meia i del dom de Sant Mamet, on hi ha la cova del Parco, que acull un campament del paleolític molt important, però que no es pot visitar.

Separant-se i elevant-se sobre el riu, sempre pel marge dret, es puja a una alcària considerable, on les vistes són magnífiques, amb el riu Segre encaixat al fons del congost. Paga la pena aturar-se en algun punt per gaudir de l'impactant

paisatge càrstic, paraula abrupta que defineix els relleus en les roques calcàries erosionades per l'acidesa de l'aigua durant milions d'anys. El sender, encara que sense excessiva dificultat, té trams plens de pedres i roques, que serveixen d'escalcs i que poden ocasionar entrebancs indesitjats. Sempre és convenient avisar que cal portar roba i calçat adequats, com també aigua, sobretot a l'estiu quan el sol socarra. Curiosament, molts aficionats a les curses de muntanya utilitzen aquest recorregut per entrenar-se. A banda i banda del camí, acaricia o esgarra la vegetació abundant, plena de coscoll, carrascars, romaní i de nombroses plantes aromàtiques medicinals que exciten l'olfacte.

Per endinsar-se al Congost del Mu cal seguir el camí paral·lel al Segre, que en tot el seu recorregut reflecteix els bells matisos verds i grisenys de la majestàtica gorja

El uau descens des del mirador de la Penalta.





El riu es fa seu el verd que l'envolta.



Zona de la Font de l'Espadella, una aturada en el camí.

A les esclerxes de les parets on toca el sol s'amaquen el te de roca, el poniol, l'orella d'os o el clavell de roca, una planta de nom poètic molt protegida i valuosa.

Cal recordar, de nou, que és un espai protegit de gran interès natural, també per les diferents espècies animals. Les més ostensibles són les aus rapinyaires, que dansen en certce sobre els cingles: àguiles cuabarrades o dauirades, aufranyis, arpelles, falcons o trencalossos. També hi ha ducs, perdius, ratpenats o picots negres. Molt més difícil és veure llúdrigues, i des de la uns anys s'han detectat i fotografiat isards esquius.

Separant-se i elevant-se sobre el riu, sempre per la marge dreta, es puja a una alcària considerable, on les vistes són magnífiques, amb el riu Segre encaixat al fons del congost

Però continuem la ruta i cap a la meitat del recorregut sorgeix una nova passarel·la metàl·lica, una mica atroïnada i que es va construir perquè el camí original va quedar submergit sota les aigües embassades del riu. A la roca encara es poden veure els cables que permetien, fa un segle, que



Un salt d'aigua trenca el silenci del congost.

la gent de l'època, audaç i forta, s'hi aferrés quan hi havia riuada per anar a treballar a la central de Camarasa.

En aquest punt es pot dir que finalitza pròpiament el Congost del Mu, però encara queden uns 3 quilòmetres per arribar a Alòs de Balaguer i cal gaudir-ne.

A partir d'aquí el canyó es va eixamplant i es converteix en una vall, tot i que encara envoltada per altes parets amb grans estrats inclinats. El riu es va amansint i el sender, convertit ja en camí, transcorre molt a prop de l'aigua, entre frondosa vegetació de ribera. A l'altra banda del Segre s'aprecien prats i boscos de

fulla caduca de xops, oms i freixes, que a la tardor pinten un quadre impressionista de tons grocs, taronges, vermells i ocres. Nedant al riu es pot arribar a veure una colònia d'ànecs fins a arribar a la Font de l'Espadella, que dona nom a una àrea de pícnic amb una

cabana de pedra (o foc de rotlle) on es poden fer barbacoes.

Apartir d'aquí es torna a caminar vora el riu, amb algunes platges (generalment vedats de pesca controlada) que donen accés directe a l'aigua. A

l'altra banda s'albira alguna edificació, inclosa la casa rural Can Sisquet, indret ideal com a base per fer excursions o per navegar amb piragua pel Segre. Cap al final del recorregut s'arriba a un pont que condueix al poble de Rubió, amb el seu castell terminat del segle XI. Passat el pont, hi ha una font i algun cartell indicador que dona la benvinguda a Alòs de Balaguer. Una mica més enllà, ja per la carretera, hi ha horts (amb algun simpàtic espantaocells incòs) i, a l'altre costat, s'imposa la gran mola de l'església de Sant Feliu, d'origen romànic.

Coronant el poble, impressiona el castell de la Mare de Déu de la Torre, també conegut com la Carlena. Tot i que la pujada és una mica abrupta, val la pena visitar-lo per les magnífiques vistes i perquè es tracta d'un dels monuments defensius més antics de Catalunya (segle VIII), amb restes d'una a fortificació andalusina. Tal com es va prometre a l'inici, el premi per als caminants que han acabat la ruta són els bonics carrerons i racons d'Alòs de Balaguer, clapats d'un gran nombre de fonts naturals i d'un safareig ben curiós, al davant del bar de les piscines, on es pot fer un mos i carregar les piles per iniciar la tornada cap a Camarasa, un municipi amb un patrimoni històric i natural incommensurable. Per fer un tastet, es pot efectuar una ruta pels jaciments prehistòrics de la Roca dels Bous i la Cova del Tabac o per les restes de poblament iber i romà

(Monteró), visigot (Palous), islàmic (castells de Sant Llorenç de Montgai i Camarasa) i medieval (la Baronia de Sant Oisme, Fontllonga i altres). I, més proper en el temps, cal destacar el Tossal de Déu, més conegut com El Merengue, un indret emblemàtic i dramàtic on retre homenatge a les víctimes de la Guerra Civil.

Tanmateix, tant l'alcalde d'Alòs de Balaguer com la batalla de Camarasa coincideixen a descartar el turisme massiu i prefereixen els visitants

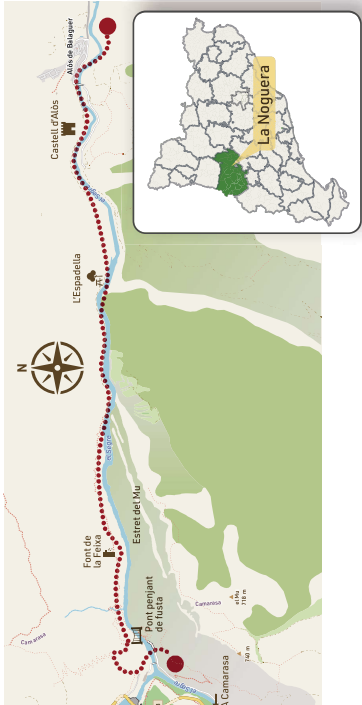
Més informació:
Ajuntament d'Alòs de Balaguer
alosbalaguer.cat
Tel. 973 41 70 04

Ajuntament de Camarasa
camarasa.cat
Tel. 973 42 00 09

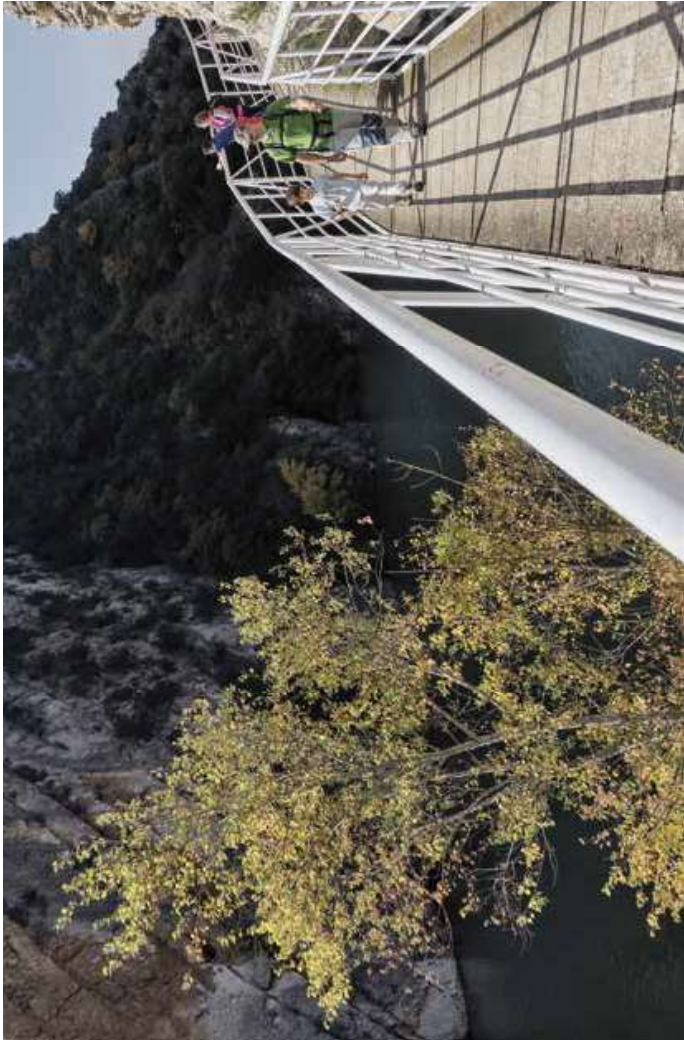
Consell Comarcal de la Noguera
montsec.cat
Tel. 973 44 89 33

Fixa tècnica
Distància: 6,5 km
Desnivell: 173 m
Dificultat: fàcil





Un passeig plaent... i segur.



La darrera ascensió té recompensar: les vistes des del castell d'Alòs són magnífiques.

Descubriendo el desfiladero del Mu

El desfiladero del Mu es una impresionante y aún desconocida garganta atravesada por las aguas embalsadas del río Segre, entre las localidades de Camarasa y Alòs de Balaguer, en la comarca de la Noguera. Sin duda, uno de los lugares más emblemáticos de la sierra del Montsec. La ruta, que tiene 6,5 kilómetros de longitud, cuenta con dos espectaculares tramos sobre sendas pasarelas metálicas y se requiere unas 4 horas de paseo entre ida y vuelta. También se puede hacer una ruta semicircular más exigente, con más de 20 kilómetros.

El río Segre y sus saltos de agua, los escaladores encaramados a las paredes rocosas, las casas abandonadas del antiguo campamento de l'illa, la imponente pared de la centenaria presa de Camarasa, la confluencia Segre-Noguera Pallaresa, la minicentral hidroeléctrica de Alòs de Balaguer, las estrechas pasarelas metálicas sobre el embalse, la sierra Carbonera, el Mirador de la Penalta, los contraltos de la sierra del Montsec de Meià y el domo de Sant Mamet, son algunos de los muchos rincones que encontramos en esta ruta de paisaje cárstico, con rocas calizas erosionadas por la acidez del agua durante millones de años. Todo ello, junto con las distintas especies animales y la vegetación abundante, han convertido el desfiladero del Mu en un espacio protegido de gran interés natural. Cabe advertir que disfrutar de solo una visita es del todo insuficiente, pues cada estación muta su paisaje encajonado, sugestivo y poderoso.

Discovering the Mu gorge

The Mu gorge is an impressive, and still relatively little-known, opening in a rock wall which is beached by the waters of the River Segre, at a point between the villages of Camarasa and Alòs de Balaguer, in the comarca (local district) of La Noguera. This is, without a doubt, one of the most emblematic places in the Montsec mountain range. The route, which is 6.5 kilometres long, has two spectacular sections that make use of metal footbridges. It takes about 4 hours to complete the walk, between going and coming back. It is also possible to do a more demanding semicircular route, which is over 20 kilometres long.

The River Segre and its waterfalls, climbers scaling the rocky walls, the abandoned houses of the former camp of l'illa, the imposing wall of the century-old Camarasa dam, the confluence of the rivers Segre and Noguera Pallaresa, the mini hydroelectric power station at Alòs de Balaguer, the narrow metal footbridges that cross the reservoir, the Carbonera mountains, the famous Hanging Bridge, the Vantage Point at La Penalta, the buttresses of the Montsec de Meià mountains, and the dome of Sant Mamet... these are just some of the many attractions that you will find on the route through this karst landscape, whose limestone rocks have been eroded by the acidity of the water, over millions of years. All of these things, together with the different animal species and abundant vegetation, have made the Mu gorge a protected space of great natural interest. It should also be added that enjoying just a single visit will be totally insufficient, as with each season this enclosed, thought-provoking and powerful landscape gradually mutates.

À la découverte de la gorge de Mu

La gorge de Mu est un impressionnant défilé encore peu connu, qui est traversé par les eaux du barrage de la rivière Segre, entre les communes de Camarasa et d'Alòs de Balaguer, dans le district de la Noguera. C'est sans aucun doute l'un des lieux les plus emblématiques du massif du Montsec. Long de 6,5 kilomètres, le parcours comporte deux sections spectaculaires sur deux passerelles métalliques et il faut prévoir environ 4 heures de marche aller-retour. On peut également faire un circuit semi-circulaire plus exigeant, sur plus de 20 kilomètres.

La rivière Segre et ses chutes d'eau, les grimpeurs perchés sur les parois rocheuses, les maisons abandonnées de l'ancien campement de l'illa, l'imposante paroi du barrage centenaire de Camarasa, la confluence Segre-Noguera Pallaresa, la mini centrale hydroélectrique d'Alòs de Balaguer, les étroites passerelles métalliques au-dessus du réservoir, la chaîne de montagnes de Carbonera, le célèbre pont suspendu, le belvédère de la Penalta, les contreforts du massif du Montsec de Meià et le dôme de Sant Mamet ne sont que quelques-uns des nombreux atouts de ce circuit au paysage karstique, ponctué de roches calcaires érodées par l'acidité de l'eau pendant des millions d'années.

Allié aux différentes espèces animales et à l'abondante végétation, tout cela a fait de la gorge de Mu une zone protégée de grand intérêt naturel. Il convient de souligner qu'une seule visite s'avère totalement insuffisante, car le paysage encaissé, évocateur et puissant de cette gorge change à chaque saison.

Descubrint er estret de Mu

Er estret de Mu qu'ei ua gòrja impresionanta e encara desconollhuda traessada pels aigües embarrades der arriu Segre, entre les comunas de Camarasa e Alòs de Balaguer, ena comarca dera Noguera. Sens dubte, un des endrets més emblemàtics dera serrada deth Montsec. Era rota, que hè 6,5 quilòmetres de longitud, a dus sectors espectaculars que traüessen dues palanques metaliques e son de besonh al torn de 4 oras de passejada entre anada e tornada. Tanben se pòt hèr ua rota semicirculara més exigenta, damb més de 20 quilòmetres.

Er arriu Segre e es sòns sauts d'aigua, es escaladors empenadi enes parets rocassoses, es cases abandonades der antic campament dera lla, era imposant paret dera restanca centenària de Camarasa, era confluència Segre-Noguera Pallaresa, era minicentral idroelèctrica d'Alòs de Balaguer, es estretes palanques metaliques peth dessús deth barratge, era serrada Carbonera, eth famós pont penjant, eth guardader dera Penalta, es contraltos dera Serrada deth Montsec de Meià e eth domo de Sant Mamet, son qualqu'uns des conèrs que podem trobar en aquesta rota de paisatge carstic, damb arriques calcàries erosionades pera aciditat dera aigua ahi long de milions d'ans.

Tot aquoró, amassa damb es diferentes espècies animals e era vegetacion abundant, an hèt der estret de Mu un espac protegit de força interès naturau. Cau dier que damb ua visita non n'ei pas pro, pr'amor qu'en cada sason mude eth sòn paisatge ensarrat, suggestiu e poderós.